

Metodika a dokumentace stavu poškození fondů, konzervátorské průzkumy

Průběžná zpráva o výsledcích grantového projektu MK0 0002322103 za rok 2005

Výzkum a vývoj nových postupů v ochraně a konzervaci vzácných písemných památek

V průběhu roku 2005 došlo k vytvoření databáze **centrální evidence dokumentů**. V databázi jsou zahrnuty objekty, u kterých proběhl nebo probíhá restaurátorský zásah na pracovišti v CDH (částečný restaurátorský zásah, kompletní restaurátorský zásah). Centrální databáze obsahuje základní údaje o fyzickém stavu dokumentů (např. typologický popis objektu, popis poškození, popis restaurátorského zásahu, rozměry pro výrobu ochranných obalů), jméno restaurátora a další údaje nezbytné pro identifikaci předmětu a jeho zapůjčení. U každého dokumentu je pořízeno několik identifikačních snímků, zachycující hlavní typologické znaky předmětu a problematiku jeho poškození. Tento obrazový záznam bude propojen s příslušnými restaurátorskými zprávami.

Pro systematický průzkum fondů a dílčí restaurátorské průzkumy v rámci digitalizace rukopisů a konání tematických výstav (zápůjčkám předmětů) jsou zatím ponechány samostatné formuláře, neboť každý takovýto průzkum má svá specifika (rozsah výstav, typy předmětů a stupeň jejich poškození apod.) a je třeba zachovat maximální přehlednost. Postupně by také mělo docházet k propojování těchto záznamů a ve výsledku k vytvoření univerzální databáze, která by chronologicky mapovala fyzický stav všech prohlédnutých dokumentů. Výběr a rozsah kritérií a kompatibilita s **centrální evidencí dokumentů** (tj. přenesením důležitých údajů) je dalším stěžejním úkolem.

Restaurátorské zprávy jsou ukládány průběžně do **archivačního systému**. Tento systém tvoří kapsy z transparentní polyesterové folie archivní kvality (kapsy pro uložení papírových formulářů, fotografií, diapozitivů a černobílých negativů o rozměrech kinofilmu a svítkových filmů 6x9), které jsou uchyceny upínacím mechanismem v archivních krabicích. U papírových formulářů je pořízena xeroxová kopie, postupně budou nahrazeny elektronickou verzí. (Zde je možné uvažovat i o retrokonverzi starších zpráv).

Ukládání probíhá i **retrospektivně** do roku 1970, tj. do počátku vzniku písemných a fotografických dokumentačních záznamů na našem pracovišti. Postupně jsou kompletovány a řazeny primární záznamy na jednotlivých nosičích podle centrálních **knihovních signatur**. Tyto signatury jsou základním selekčním údajem, který zajišťuje přehlednost, přesnou identifikaci a lokaci záznamů. Ve druhé fázi bude možné využívat i jiných selekčních údajů (např. jméno restaurátora, rok zásahu a dalších).

Nejnovější fotodokumentace je pořizována cestou digitálního záznamu a systematicky ukládána pro pozdější zpracování (vyhledávání a propojení s jinými relačními databázemi pomocí klíčových slov a metadat). Z důvodů vytvoření optimálních podmínek uložení (ukládání barevných diapozitivů a negativů odděleně za odlišných klimatických parametrů) a z důvodů vytvoření kompatibilního prostředí pro přenos informací (vytvoření unifikovaných metadat pro relaci mezi jednotlivými databázemi) se přistoupilo k reformátování diapozitivů cestou digitalizace. Diapozitivy jsou skenovány v relevantním grafickém rozlišení a obrazový záznam archivován dohromady s digitálními fotografiemi pořízenými přímou cestou. Tato data jsou zálohována na DVD médiích ve 2 exemplářích (archivační a uživatelská kopie).

V této první fázi projektu je prováděn systematický sběr dat a jejich propojování. Základem prevence proti možnému poškození a ztrátě důležitých informací je vytvoření hybridního způsobu zálohování dat a zálohování informací na více nosičích (optické disky). Z důvodů rychle se rozvíjejících informačních technologií je hlavní strategií uchovávání dat odděleně od databázových systémů. K přiřazování a začleňování do vyhledávacích systémů bude využito unifikačních modulů pro tvorbu metadat.

12.12.2005

Předkládá: Jan Novotný